

SPLAV! - Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní Věstník

Redakce: Anna Buchalová, Vojtěch Diatka, Jakub Freywald, Markéta Hájková, Antonín Handl, Eliška Churaňová, Zdeněk Ježek, Silvie Mítlenerová, Radek Ocelák, Jan Prokopius, Vít Prokopius, Tereza Šmejkalová, Tomáš Tkáč, Eva Ullrichová, Kateřina Veselovská

Vychází v Sobotce během 56. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 30. 6. do 7. 7. 2012.

Cena 15 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, Milady Horákové 123, 160 00 Praha 6, IČ 26674122.

splav.redakce@gmail.com

MK ČR E 15812

**SOBOTECKÝ PRAVIDELNÝ LEHCE AVANTGARDNÍ VĚSTNÍK
ČÍSLO 3 / 2. 7. 2012 / ROČNÍK 14**

Subjektivní kvalita

Ač by slovo *kvalita* (z latinského *qualis?* – jaký?) mělo vyjadřovat jakoukoliv hodnotu či jakost, a tudíž vyžadovat doplňující atribut, stalo se pro mnohé dnes již synonymem pouze vysoké úrovně, ceny nebo prestiže. Původní konotativní význam slova v tomto případě nabyt téměř zcela platnosti významu denotativního.

Na obecném významu termínu *kvalita* bychom se jako uživatelé jednoho jazykového systému měli shodnout, nabízí se ovšem ještě pragmatický pohled na věc, který se nespokojí s ideálním významem slova, nýbrž se zabývá i postojem mluvčího či kontextem výpovědi. Bereme-li v úvahu hledisko pragmaticko-lingvistické, dospějeme nejspíš k závěru, že každé slovo může zastupovat mnoho individuálních pojmů, které se (v závislosti na vzdělání, geografickém původu a jiných faktorech) evokují každému člověku zvlášť, jinak.

Vztah mezi uměním a kvalitou bývá vždy problematický a v průběhu historie byl vnímán velmi různorodě. Jeden by řekl, že čím více má umělecké dílo příznivců, tím kvalitnější bude. Tak snadné to ovšem zdaleka není, což demonstrují na příkladu Paula Coelho, jehož knihy jsou literárními kritiky přijímány poněkud vlažně, avšak čtenářský fanklub má velký skoro jako celá Brazílie. I přes současná kritéria hodnocení kvality uměleckých děl se dle premisy o individuálních pojmech z předchozího odstavce dá očekávat, že se pohledy dvou odborníků na jeden artefakt budou různit.

K čemu se v tomto úvodníku snažím dopracovat: Pohled na kvalitní divácký nebo posluchačský zážitek se může lišit šrámkovec od šrámkovce. My redaktoři jsme přes veškeré své dosud nabyté vzdělání a zkušenosti pouze lidé, kteří mají možnost nahlas vyjádřit svůj subjektivní pohled na konkrétní body programu. Názor druhého by podle mě nemusel být pro čtenáře *Splav!u* nežádoucím, nýbrž inspirativním. Vlastně je unikátní příležitostí nechat se obohatit o nové možnosti výkladu jednotlivých zážitků. Proto budeme rádi, když nás nepřestanete číst a nepřestanete polemizovat s našimi reportážemi, recenzemi, kritikami. Koneckonců, i takový náš názor, se kterým nesouhlasíte, pomáhá formovat a utvářet ten váš. A obráceně.

 Anna Buchalová
šéfredaktorka

Plus minus

Plus: Růže jsou na světě

„Vzhledem k tomu, že růže na poli pod Humprechtem pěstujeme již téměř dvacet let, byli jsme nuceni z důvodu výměny země přemístit Růžovou školku na nový pozemek ve vesničce Skuřina nedaleko Sobotky. Více informací najdete na našich stránkách www.ruzepelcovi.cz. Michaela a Luboš Pelcovi.“

Redakce děkuje Zbyňku Krámkovi za předání této cenné upřesňující informace, která nás velmi těší a řadí se mezi nejsvětější a nejslunnější chvíle letošního festivalu.

Minus: Jiří Hraše

Zemřel.

Anketa

Dotazovaná: Zdeňka Lukešová

Pokolikáté jsi na Sobotce? Poosmé.

Jaké je tvé oblíbené slovo? Rotor.

Které slovo nemáš ráda? Nuda.

Dopis, nebo e-mail? E-mail.

Jsi pravák, nebo levák? Pravák.

Co říkají o tvém rukopisu? Docela dobrý.

Používáš dopisní papíry? Ano.

Posílala jsi spolužákům dětská psaníčka? Ano.

Obdržela jsi milostné vyznání v dopise? Ano.

Dostala jsi někdy anonym? Ne.

Kdy jsi naposledy poslala dopis poštou? Loni na podzim.

Kdy jsi naposledy obdržela osobní dopis poštou? V červnu.

Nevadí ti olizovat prezidenta? Ne, ale raději Čtyřlístek.

 Markéta Hájková
redaktorka

nami (ano, je to klišé, ale myslím si, že stále krásné), už raději ani nehodlám komentovat. To přenechám těm, kteří mají v této záležitosti máslo na hlavě, jelikož nechci šířit neověřené pomluvy. Je mi dvacet dva let, což je v mnohých případech menší číslo než počet absolvovaných ročníků některých z vás, uprchlíků. Přesto si dovoluji tvrdit, že jakkoli jsem naivní, hloupý, nevzdělaný knihami ani životem, byl jsem to včera já (a se mnou všichni, co se nezvedli), kdo měl v sobě alespoň špetku slušného chování.

Tomáš Tkáč
redaktor

Magor žije

Jak pravidelní účastníci Šrámkovy Sobotky dávno vědí, oficiální, předem stanovený a vytištěný program není to jediné, čeho se lze v průběhu festivalu dočkat – objevují se i položky předem skryté. Jménem Císařova nového divadla vás tedy opět srdečně zveme na *Společnost mrtvých básníků*, do níž letos uvedeme Ivana Martina Jirouse. Sraz ve 22.00 u Parmiggianiho (pokud k němu netrefíte, ptejte se v redakci nebo v Informačním centru). V případě nepřízné počasí bude včas vyhlášena alternativa.

Ondřej Šmejkal
Tereza Šmejkalová

Milčina jazyková poradna

Milá Milko,

co je to lelek? A proč, když lenošíme, poflakujeme se a vůbec jen tak zbůhdarma zevlíme, prý aktivně „chytáme lelky“?

Tvůj Jarouš z Dolní Bělej

Milý Jarouši,

lelek lesní je pták, vypadá jako hnědý kos, celé dny jen sedí na větvi a nehne se ani o píd' (potravu si shání v noci). Ptáčníci, zvyklí chytat ptáky na lep, věděli, že snažit se jej chytit znamená neúčinně postávat pod větví, na které sedí, a nic nedělat. Ostatně leckteré idiomatické chytání je vlastně dost pasivní – všimni si toho, až budeš na koupališti chytat bronz!

Tvoje Milka

PROGRAM

10.00 sál spořitelny

Proměny „epistolárního stylu“ ve 20. století

Přednáška

Vstup zdarma

13.30 sál spořitelny

Korespondence Mikoláše Alše s Marynou

Kailovou a Aloisem Jiráskem

Přednáška

Vstup zdarma

15.00 Muzeum Fráni Šrámka

Jan Zábřana: A jednu generaci pozhasínali jako světla

Poslech rozlasové hry

Vstup zdarma

16.30 zahrada Šolcova statku

Můj život s českou literaturou a O literatuře a kultuře

Vzpomínkové ohlédnutí a prezentace nové

knihy Ludmily Budagovové

Vstup zdarma

20.00 zahrada Šrámkova domu

Jananas

Koncert

Vstupné 50,- Kč

22.00 Parmiggianiho skulptura

Společnost mrtvých básníků 2012: Ivan

Martin Jirous

Literární pořad Císařova nového divadla

Vstup zdarma

JÍDELNÍČEK

Snídaně

Celerová pomazánka, zelenina, pečivo

Oběd

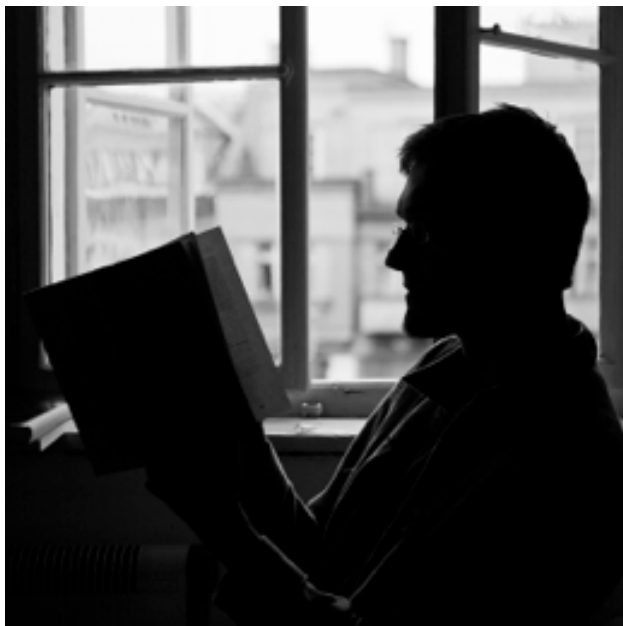
Hovězí vývar s kapáním

Hovězí maso vařené, rajská omáčka, těstoviny

Večeře

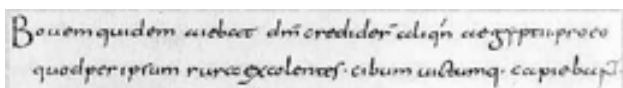
Kuřecí stehno pečené, zelenina, chléb

Z dějin latinského písma

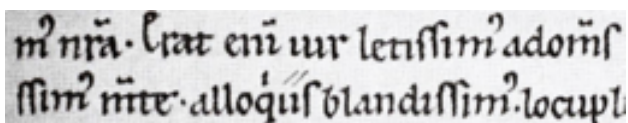

Radek Ocelák

II: Karolinská minuskula

Karolinská minuskula, franského původu (kladení jejího vzniku na dvůr Karla Velikého je ovšem sporné), je univerzálním písmem románské kultury – stranou jejího působení zůstalo pouze Irsko. Je to písmo vzpřímené, zaoblené, s poměrně dlouhými dříky, které se mezi 8. a 12. stoletím mění z kyjovitých na vidlicovitě nebo zašpičatěle nasazené. Časté jsou unciální a polounciální tvary; nepříliš hojně se objevují zkratkové znaky (stojící za nejobvyklejší latinské předpony a koncovky) a ligatury (srůsty typu æ). Modifikací karoliny je tzv. diplomatická minuskula, užívaná v listinách a podobných písemnostech, která se z kanceláře římských císařů a králů rozšířila do kanceláří dalších vydavatelů. Charakteristické pro ni jsou velmi dlouhé dříky zdobené smyčkami, spirálami nebo prohnutími.

Karolinská minuskula byla také písmem raných přemyslovských Čech po příklonu k latinskému kulturnímu okruhu, s politickou orientací na Sasko nebo Bavorsko a církevní na bavorské Řezno. Kromě karoliny využívají nej-

viduální možnost svobodné volby. Většinou však, dle mého názoru žabomyších, na téma svět vs. *Splav!* se prostě jen směju a nechávám lidskou blbost (která je nekonečná, jak víme nejen díky úvodnímu divadelnímu představení), ať si sama otráví svůj vlastní zakomplexovaný svět. To, co se stalo při nedělním představení duchovní hudby, je však už i na mě moc.

Nechci si zde hrát na nějakého mravokárce, který určuje, co je špatné a co dobré, ale jestli si někteří z vás nestačili všimnout, hudební úroveň této akce je snad rok od roku větší a vystupují zde tak zvučná jména, za jaká by se nemusela stydět ani hlavní kulturní střediska měst Prahy či Brna. Vystoupení i Flautisti byl přesně tento případ. Kvalitu tohoto tělesa jsem ve své zprávě snad popsal dostatečně (byť jsem samozřejmě připraven na jakoukoliv polemiku). Teď se chci však věnovat tomu mimořádnému okamžiku, kdy se celé kvarteto po nadšeném potlesku vrací znovu uklonit a snad i zahrát přídavek. Já se nemohu (a ani nechci) stavět do role artificiálního umělce, ale nějaké to veřejné hudební vystupování mám za sebou také a pocity, které člověk zažívá, když mu celý sál/kostel/klub tleská, jsou prostě neskutečné. Tyto dámy zde vůbec nemusely být. Myslím si, že přijely z dobré vůle a s pocitem, že by zde jejich vystoupení mohlo najít pozitivní odezvu. Poněkud jim však asi zkazilo náladu, když polovina diváků nadšeně tleská a polovina bezmocně lomcuje zavřenými dveřmi, aby jim snad neutekl onen bramborový guláš, který byl přislíben na večeři a na který měli po konci koncertu „jen“ půl hodinu.

Vážení účastníci festivalu, já osobně se domnívám (alespoň do včerejška tomu tak bylo), že vše se děje v určitém kontextu. Nikde nejednají lidé jen tak, vždy má na ně vliv prostředí, které je spojuje či rozděluje. Od návštěvníků literárního festivalu jsem tak trochu, zřejmě bláhově, čekal jistou noblesu, pochopení pro duševní krásu a prožitky a jakési vnitřní vítězství duše nad hmotou. Vážené dámy, vážení pánové, to, co se včera stalo, bylo ukázkou naprostého buranství a vrcholem neslušnosti. Nemám sebe-menší problém s tím, když se někomu nelíbí hudba, která na koncertě zazněla. Ať si každý poslouchá, co chce, je to jeho svaté právo, ale ti horliví uprchlíci přece nebyli případem nespokojenosti s kvalitou produkce. Šlo o prachsprostý nevděk a neslušnost, který dopadl na lidi, již obětovali svůj život tomu, abyste se vy mohli bavit a mohli poslouchat jejich nádherné umění. Faux pas, které nastalo, když přítomné dámy nebyly odměněny za vystoupení květi-

dia Šrámkova domu bylo lze slyšet Jana Bílka, an existenci festivalu ozřejmuje větou „proto sem jezdíme“, jíž chyběl aktuální úvod (málokdo přijíždí objevovat na ŠS zákoutí Šrámkova díla, jak tvrdil Bílek). Vzápětí Lada Blažejová přiměla osazenstvo, aby se pochytilo za ruce a bezmála tančilo kolem Šrámkovy zahrady. Vloni Josef Šlerka na slavnostním zahájení svodům patosu podlehl taky a promítal fotky ze začátků *Splav!u*. Jak to vypadá, s počtem odsloužených soboteckých let úměrně roste zdejší ztráta sebereflexe. Neboť přesně o onen všeobjímající plurál „my všichni jsme tu rádi“ jde. Vytváříme atmosféru jedinečnosti, k níž má každý okamžitě pocítit pouto a přijmout její podivná pravidla. Už se nenamáháme vysvětlit novým návštěvníkům, proč by to měli dělat. Vykazujeme sektářské chování, jehož letošním nejviditelnějším dokladem byla zmíněná objímačka na zahradě. Můžeme si to dovolit, jelikož nás je zanedbatelně a ještě jsme na to pyšní, protože se všichni známe. To je další úchylka „našeho“ festivalu. Když někdo rok dva vynechá ve Varech, Trutnově či Hradišti, nikdo si toho nevšimne, navazují se nová přátelství, svět se vrtí dál. Když někdo vynechá v Sobotce, samozřejmě je to nepřehlédnutelné. Rojí se dotazy, co se stalo?, kde je?, urazil se?, už se mu tady nelíbí? atp. De facto tu vytváříme společnost, v níž se nelze chovat svobodně. Vážně nikomu nepříjde divné trvat na tomtéž koloritu a nezkoušet něco jiného? Nikdo netouží opustit nějakou tradici, protože je už nudná a bylo by dobře nahradit ji osvěžující novou? Myslím, že využívající zkušeností a omylů získaných na festivalu z dřívějších bychom se měli snažit lákat a zaujmout nové návštěvníky, ne bavit sami sebe.

Jinak festival soboteckého typu nezůstane ničím než mejdanem za půl milionu, který si každoročně týden dopřáváme za veřejné peníze a který – soudě dle ubývajících počtu studentů v dílnách – zajímá čím dál méně lidí. Přičemž ti zbylí se pořád tváří, že jsou něco víc. Otravuje mě tahle naše povýšenost a rovněž mě otravuje dělba sebe samých na lepší a lepší. Nasrat, bože, nasrat.

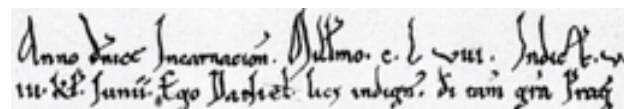
Lukáš Novosad
vox populi

Lekce slušného chování

Nechci a nikdy jsem ani nechtěl neoprávněně kritizovat či zbytečně rozdmýchávat spory. Mám nekonečnou víru v lidského ducha a v jeho indi-

starší zachované rukopisné kodexy české provenience, pocházející z 11. století, konzervativní kapitálu. Na nejstarších mincích, denárech Boleslavů I. a II., se objevuje kapitála silně ovlivněná mincovnickou technologií. V listinách knížecí a pražské a olomoucké biskupské kanceláře se střídá základní karolinská minuskula a její diplomatická varianta.

Pod zahraničním vlivem pak u nás během třináctého století románské oblínky surově poplení gotika.

Ilustrace: raná karolinská minuskula, pozdní karolinská minuskula, diplomatická minuskula

Zdroj: Hana Pátková, *Česká středověká paleografie*. České Budějovice : NĚMEC-VEDUTA, 2008.

Radek Ocelák
redaktor

Hořické trubičky pojídejte ve svislé poloze

Ve spořitelně? Ne, na zahradě! Na zahradě? Kdepak, ve spořitelně! Nakonec se ale všichni, kteří chtěli vidět zahájení, sešli na správném místě a Hana Kofránková mohla s tácem hořických trubiček v ruce vyhlásit na samý začátek festivalu „návrat ke kořenům“.

Hořické trubičky, letos dvousetleté, sehrály v průběhu ceremoniálu zásadní roli – nahrazovaly totiž objemné, nejdle a drahé květiny pro recitátory a další účastníky prvního programového bodu. Květinu předával jen sobotecký starosta Stanislav Tlášek, a to profesorce Ludmile Budagovové, která se zasloužila o město Sobotka, o festival i o rozvoj ruské bohemistiky.

Na představení tématu letošního festivalu se významnou měrou podíleli lektoři dětských i dospělých dílen. Každý dostal za úkol vybrat si sobě milý dopis, telegram či SMSku, o které by se chtěl s diváky podělit. Věra Slunéčková tak slovy Taťaninými procítěně vyznávala lásku Oněginovi, Libor Vacek s příznačnou mladickou jiskrou v oku popisoval své (či Seifertovy) trable se sestavováním přáníčka mamince, sama Hana Kofránková četla z *Babičky* Boženy Němcové, neboť i tam se věnovalo několik odstavců psaní dopisu dceři do dalekých krajů. Poslední

trubička z rukou moderátorky putovala výherci soutěže o to, kdo pozná text Borise Viana v popěvku Jarka Nohavici. Mimochodem, horečkové trubičky se správně drží za konec a ukusují seshora, aby to dobré zevnitř padalo do dlaně.

Ludmila Budagovová

Potud příjemné, milé, klasické, adekvátní zahájení. Jeho vrcholem se myslím mělo stát propojení tří generací ve chvíli, kdy na pódium dorazili mladý, křupavý, „pěkný kluk“ Vojtěch Hájek, žák Hany Kofránkové, a učitel Hany Kofránkové, herec Josef Somr. Podělili se o dopisy Fráni Šrámka adresované jeho milé: Vojtěch Hájek přesvědčivě sehrál mladičkého milence, Josef Somr se vcítil do role postaršího pána na letním bytě, všechno v pořádku, Fráňa Šrámek by neměl chybět, dlouhý potlesk a rozloučení? Ne, ne.

Ve druhé polovině nálada nejprve výrazně zmelancholila za zvuků nahrávky zhudebněné básně *Naše svatební* v podání Rudolfa Pellara. Pohnutému publiku ovšem ještě nebylo dopřáno se rozejít, neboť pánové Hájek a Somr se vrátili na scénu se dvěma texty takříkající ze zlatého šrámkovského fondu – básněmi *Čtrnáctiletý* a *Kdybych byl pastevcem koní*.

Tak teď? Ne. Na pódium přichází smíšený dětský sbor Slavíček a autorka článku začíná nervózně poposedávat; sametové šatovky nevzbuzují důvěru. První píseň s názvem *Roztančíme* tento dojem dále prohloubila. Víím, že nahlíženo nezuřatě jde prostě o veselý text s motivem rozhybání celého světa v rytmu skočné písničky. Asociace na Festival politické písně je ale silnější než já, ačkoliv jsem v dobách jeho největší slávy ještě dávno chodila po houbách. Výrazně k tomu přispívá jak burčující nádech textu, tak i nenápadité rýmy typu „roztančíme auta, domy / i ten parník, co je chromý“. Na dívčinách navíc bylo znát, že kombinace vyhrátého sálu, dlouhých rukávů u bílých halenek a hraničně vysoko posazených tónů písně jim nesvědčí, a na kvalitě zpěvu se to projevilo rovněž.

Slovo moudrých

Nalévání vína aneb Kde že to vlastně jsme

Nevím, pokolikáté už se na stránkách *Splav!u* objevuje téma, jež se vlastně stalo seriálem napříč festivalovými ročníky. A sice potřeba dokázat bůhví komu, že na Šrámkovu Sobotku jezdí nějaké skupiny – vřdycky jsem myslel, že lidi. Ve včerejším čísle se Aleš Fetters obouvá do nešvarů, které našel na loňském ročníku festivalového deníku, a místo podnětné kritiky k zamyšlení se pouští do obhajoby ve stylu „my to dělali takhle (proto a proto), a vy tomu vlastně nemůžete rozumět, protože doba je jinde a hlavně protože jste mladí“. Budiž; těžko ale říct, proč Fettersův příspěvek současně vybízí (ty mladé) ke snaze pochopit (ty staré). Když se snažím jeho textu porozumět, nedaří se. Přece obhajovat nějaký, dle negativních ohlasů zjevně obecně nesrozumitelný jev (např. větu o pokládání ŠS za zahájenou) upozorněním na jeho třicet? čtyřicet? let starý kontext znamená, že tento jev je dnes neživý a umělý stejně, jako tehdy byly ty zahajovací proslovy „ministrů či jejich náměstků a představitelů KV KSČ a KNV apod.“. Pokud Fettersovi kdysi vadily tyto projevy, mně dnes vadí jiné; spojuje nás odpor k floskulím. Nehledě na to, že požadavkem, aby při nějaké příležitosti zazněla nějaká věta, děj se co děj, Fetters vytváří tíž diktát, jemuž se kdysi vzpíral. Projevím dost pochopení, vyslovím-li požadavek, aby se svým zálibám každý věnoval dle libosti, ale nevnucoval je ostatním z pozice posledního spravedlivého. Ostatně může jím být někdo, kdo jakoby nahodile vysloví zásadní obvinění, aniž ho podloží doklady? Myslíím závěr Fettersova článku, kde píše „Horší je, když novináři vytvářejí jinou ‚realitu‘, než je ta skutečná, když realitu zkreší k nepoznání. (...) Nebo i když právě oni chtějí rozhodovat dopředu, co se bude dít a kdo to bude dělat.“ Jak konkrétně se to vztahuje k loňskému *Splav!u*, je utajeno. Takže zase zbývá neproduktivní dělení na „hodní my a zlí oni“, tentokrát ovšem korunované zbabělostí pisatele.

Fettersův článek by nestál za reakci (ta bohužel posiluje dlouho nesmyslnou debatu o náladách toho nebo onoho tábora lidu), kdyby neukazoval typ a mor soboteckého festivalového uvažování, které nachází hodnotu ve strachu ze změn a ve vzájemném ubezpečování, že vytváření pocitu zdejšího láskyplného lidičkovství je v pořádku. Tento hodnotový omyl nesouvisí s věkem. Včera odpoledne na abrahámovinách Stu-

ročí konkrétního literáta (naposledy se takto povedlo zajistit významnou finanční podporu festivalu v roce Karla Hynka Máchy).

Šrámkovu Sobotku měla za Artamu donedávna na starosti paní Jana Štěpánková, která tuto funkci před 55. ročníkem předala Danielu Razímovi. Jeho příchod ale způsobil nebývalé neshody mezi členy přípravného výboru a organizátorem dílen. Razím požadoval změnu koncepce pořádání dílen ve smyslu větší kompetence pro pracovníka NIPOSu, a to evidentně na úkor zavedených pořádků a stávajících lektorů. Ve svém *Návruh podmíněk, zajišťujících smysluplnou a plnohodnotnou spolupráci NIPOS-ARTAMA s přípravným výborem Šrámkovy Sobotky (PV ŠS)* z loňského roku navrhuje možnost každoročně obměňovat zaměření některých dílen i jejich lektory dle uvážení pracovníka Artamy, vyžaduje spolupráci přípravného výboru na propagaci dílen nebo požaduje přesnou každodenní časovou dotaci na práci v dílnách. Některé z těchto návrhů vyvolaly jistou kontroverzi, členové přípravného výboru poukazovali například na skutečnost, že není šťastné zbavovat se zkušených lektorů (jak ostatně ukázal příklad Wolkerova Prostějova) nebo že není možné přizpůsobit program festivalu individuální práci v dílnách (už kvůli těm návštěvníkům, kteří se jich neúčastní). Přestože tato spolupráce byla zakotvena ve smlouvě, zúčastněné strany nakonec nenašly společnou řeč a od příštího ročníku bude Artamu na Sobotce zastupovat nově zvolený pracovník, jehož jméno je v tuto chvíli v jednání.

Přes výše zmíněné neshody a za určitých podmínek, zahrnujících mimo jiné vůli ke komunikaci a kompromisu nebo obnovení důvěry jedněch ve druhé, může být spolupráce NIPOSu a přípravného výboru stále oboustranně výhodná. Nemluvím teď pouze o pragmatických aspektech, k jakým patří například financování nebo vzájemná propagace, jako spíš o sdílení dobrých nápadů zkušených organizátorů z různých oblastí. A o to by mělo jít především.

Katka Veselovská
redaktorka

Love letters.

K závěrečné písni v tajemném jazyce se pojila soutěž: kdo ten jazyk pozná? Trubičky už došly, a tak má obdržet jinou sladkou odměnu. Píseň dozní, ozve se pár tipů a najednou ze zadní řady: „Estonština.“ Zvedá se jedna z divaček a opravdu si jde na pódium pro slíbený polibek od mladého zpěváka.

Asi mi už dlouho nebylo nikoho líto tak jako těch pěti šesti chlapců mezi dvanácti a patnácti lety vybírajících mezi sebou jednoho, kdo ten praštěný nápad provede. Třikrát sláva Vojtěchu Hájkovi, který duchapřítomně vyskočil ze sedadla v první řadě a mlasknul paní učitelce jednu na tvář.

Ve stručnosti: první polovina se povedla pěkně, ze druhé poloviny byli mnozí diváci viditelně rozpačití. Recitátoři odvedli dobrou práci, sbor působil jako nutnost doplnit něčím šedesátiminutovou dotaci a oželela bych jej. Nicméně, Šrámkova Sobotka je zahájena a nikdo a nic to nemůže zvrátit.

Silvie Miltenerová
redaktorka

Vrásčítí po plastice

Včera odpoledne ve vzduchu ještě visel pach hlíny po vydatném nočním dešti. Neumím si představit lepší pozvánku na vernisáž objektů výtvarníka Jaroslava Šafra. Slovy básníka: „Tam hlína voněla, lidská bolela srdce a duše marně toužily.“ Slunce znovu sloužilo přesčasy a na zahradě před Šolcovým statkem se do roka bez dvou dnů sešly duše šrámkovců toužící po umění.

Hořická taneční skupina

Všechny tváře (především dámské) rozsvítila hned zpočátku hostující taneční skupina z Hořic nesoucí název ARTrosa. Hravé a recesistické pojmenování napovídá, jaký je přibližně věk jejích členů. Soubor mužoretů se prezentoval třemi sestavami, z nichž všechny sklídily

nadšený potlesk. Ten vyvrcholil při taneční figurě „pyramida“, jejíž provedení hraničilo s hazardem. Jako podpultovou informaci pro fanynky přidáváme jméno impresária a zakládajícího člena Františka Kozla. Příchozí měli možnost pokochat se propracovanou choreografií Gabriely Festové na hudbu z Bizetovy opery *Carmen* a Offenbachova *Kankánu*. Při pohledu na křepčící pány si nikdo nemohl vzpomenout na své bolavé koleno. Jejich nadšení zastínilo i nepřesnosti v rytmu. Být mezi pořadateli, tak každému věnuji minimálně po jedné hořické trubičce.

Tancem ku zdraví

Průvodního slova se mezi tanečními vystoupeními ujala kurátorka výstavy, paní Dita Hálová. Snažila se za přispění úryvku textu Josefa Kroutvora přiblížit tvorbu představovaného umělce. Ten se nachází jako osamocený poutník stále na cestě. Putuje převážně po severních Čechách v oblasti Šluknovského výběžku, kde pije z oprýskané studny inspirace. V keramických skulpturách můžeme spatřit promítané motivy z cest. Diapozitivy detailů štítů, sloupů a říms promlouvají v jiné dimenzi než v té viditelně práchnivější.

Jak upozornil i program festivalu, keramik Jaroslav Šafr používá jako svůj stěžejní materiál pálenou hlínu. Autor plastik konvertoval od učí-

Pohoršujeme se tu v redakci dlouhodobě nad soukromými a nesdělitelnými rituálními libostmi starších šrámkovců, pokud podle našeho soudu příliš přetékaají do oficiálního festivalového programu, čínice ho tak hůře stravitelným pro nově příchozí. Je třeba měřit dvojnásob přísně, dopouští-li se něčeho podobného festivalová „mládež“. Na utajeném večírku příbuzně naladěných duší bych byl tento film zvědavě zhlédl a byl prostě jen zklamán. Jeho zařazení do veřejného programu Šrámkovy Sobotky, nota bene bez tištěného upozornění na jeho specifčnost, je však zásadním přehmatem.

Radek Ocelák
redaktor

Co je NIPOS-ARTAMA, co není a k čemu je na Sobotce

Některé tradice, zkratky, ba i účastníci Šrámkovy Sobotky jsou s festivalovým dnem tak integrálně a samozřejmě spjati, že se nad jejich osudem a významem už ani nepozastavujeme. Mnozí návštěvníci z řad mladších ročníků tak možná ani neznají důvody toho věčného „krásného zámku“ nebo netuší, co je EXOD. Tento článek má za cíl usnadnit jim orientaci aspoň v jedné z těchto oblastí, pro fungování festivalu ovšem dlouhodobě zásadní.

Festival Šrámkova Sobotka je v současnosti spoluorganizován střediskem NIPOS-ARTAMA Praha. NIPOS je zkratka pro Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, ARTAMA je jako odborný útvar pro neprofesionální umělecké aktivity dospělých a estetické aktivity dětí a mládeže jeho součástí. Středisko NIPOS bylo zřízeno Ministerstvem kultury v roce 1991 v návaznosti na svou předrevoluční podobu, a sice Ústav pro kulturně výchovnou činnost. Příslušný útvar ÚKVČ, obdoba nynější Artamy, do jejíž kompetence spadá kromě jiného také umělecký přednes a divadlo poezie, zaštiťoval organizaci festivalových dílen už před revolucí. Navrhoval lektory, zajišťoval propagaci a spolupracoval na programu. Tato tradice zůstala zachována i po vzniku NIPOSu, který se, dokud to bylo v jeho finančních možnostech, podílel na chodu festivalu i finančně. Po snížení financí, které NIPOS dostává na chod všech svých součástí, zajišťovali jeho pracovníci ve spolupráci s Občanským sdružením Šrámkova Sobotka příspěvek na festival aspoň formou grantů – například na konkrétní vý-

Hovno pod pseudonymem, o čtvrt na dvanáct

Jsem v pokušení přidat už jen podpis, třeba Mrkvička. Ale dostůjme alespoň zčásti vytčené zásadě *Splav!u* „hanět jen s argumenty“ – i když rozpačitá většina diváků včerejší nepovedené generálky soboteckého letního kina ani nadšený ojedinelec pravděpodobně necítí potřebu kinematografické opus *Gorila*, promítnuté pro nepřízeň počasí nakonec v Městském divadle, reflektovat v rovině argumentované řeči. Co taky se „spravedlivou romancí“, existenciální road-movie vedoucí od abstraktních úvah o svobodě a autonomii přes výsostný čin k morálnímu rozkladu ztvárněnému vynalézavou metaforou čtyř hrdinů živě strýmujících kunčoftům gorilí porno po třech ojrech za minutu.

Tak předně, to, že se na filmu předem vesele a dostatečně zdůrazní, jak je blbý, ho – nastojte! – nečiní o nic méně blbým („nestravitelný“ je v tomto případě opravdu spíše eufemismem). Mým hlavním dojmem z filmu bylo jeho zahledění do vlastní nekonformnosti; živě si představuji dobře se bavící tvůrce, jak se vzájemně popichují k ještě a ještě bizarnější negaci kterýchkoli tušených hranic obecného vkusu. Otázkou je, koho kromě nich to ještě zajímá.

Patřím osobně k těm, kteří dovedou ocenit šťavnatou hrubost, sedne-li tato jako přísloušná prdel na hrnec, nebo je tomuto estetickému ideálu aspoň na dohled. Takových je ovšem v *Gorile* jako šafránu, pokud vůbec, neboť sprostárna může sotva řádně vyznít, je-li hlavním kontextem mnoho jiných a nepovedených sprostáren. Zejména ty recitované ústy hrdiny s nejpunkovějším účesem, ač občas nadějně konstruované, bylo spíše utrpením poslouchat. Poměr zdařilého a nezdařilého byl v tomto ohledu o poznání tristnější než v případě obhroublého písničkáře Závise, rozčeřivšího festivalové vody před nějakými šesti lety.

S filosofujícím hospodským plkáním má asi každý z nás vlastní zkušenost. Stojí-li vůbec za to tento způsob trávení času tematizovat, zobrazovat a neponechat ve sféře „first-person experience“ jednoho každého, bylo by třeba dělat to důvěryhodněji než deklamující osazenstvo *Gorily* a libeňské zahrádkářské kolonie. Plkat při vši hrubosti vybraně a bez přeroku snad ještě lze, ne ale při močení do umyvadla na hospodských záchodech.

telství k umění a propracoval se ke svému nepřiliš pikantnímu výrazu. Před učitelkou hlínou se ocitl jako tabula rasa a ještě se před ní trochu bojí vyjádřit všechny své myšlenky. Umístění výstavy do prostor lapidária akcentuje autorovu zálibu ve starých zdech a jejich zemitých odstínech.

Na plastikách je patrné úsilí o zachycení proměn způsobených zubem času, stejně jako je tomu přirozeně u polorozpadlých staveb. Žádná z nich nemá jméno a každá hledá svou identitu, avšak velký kus pouti k jejímu nalezení ještě schází. Exponáty nejsou konkrétní a chybí jim část tváře, která by je mezi sebou rozlišila a dodala punc genia loci. Masku, kterou náhodou sebraly po cestě, obrnily vrstvou, jež působí kovově chladně jako gotické chrličce. Čerstvá hlína oplývá plasticitou a i po zpracování neztrácí možnost vyvíjet se, byť by se to dalo považovat za chátování. Kouzlo puklin a vrásek má velký potenciál zprostředkovat pocity z prozkoumávání jeskyň duše. Pokud se to podaří, tak hlína zavoní a lidská srdce nebudou bolet.

Markéta Hájková
redaktorka

Tři generace ve Studiu

Studio Šrámkova domu má za sebou úctyhodnou padesátiletou historii. Tento literárně-dramatický soubor vznikl v roce 1962 a od té doby poskytuje prostor mladým talentům, aby si vyzkoušely, jaké to je stát na jevišti. Soudě podle dnešního představení plní Studio tento svůj účel na výbornou.

Členy souboru jsou děti ve věku od šesti do osmnácti let. Studio představilo tři kategorie svých členů. Nejmladší děti, takzvaná mrňátka, zinscenovaly pohádku o zlobivých kůzlátkách. Vedoucí souboru Lada Blažejová přizpůsobila vystoupení jejich možnostem. Představení bylo hravé a na dětech bylo opravdu vidět, že si ho užily. Z masy dětí na jevišti se sem tam oddělili výraznější drobní herci, kteří vyloudili úsměv na rtech diváků svou pekelnou soustředěností a odvážným bojem se studem a trémou.

Druhá kategorie herců se skládala ze starších dětí. Publikum pobavily několika známými písničkami, které přezpívaly s využitím notoricky známých básní. Ovšem hlavní těžiště jejich výkonu spočívalo v inscenacích provedených přímo v Solnici. Velmi dobře dopadlo jejich druhé představení *Nejlepší střelec*. S minimálními

prostředky se dětem povedlo vytvořit obstojnou iluzi korejského příběhu o nešikovném lučištníkovi. Jednoduchá scéna s promyšlenými barevnými kostýmy a skvělou rekvizitou létajícího sýčka navodila zamýšlenou atmosféru. Představení bylo výrazné i stylizací hereckých výkonů. Ladě Blažejové se podařilo herecké výkony dětí posunout směrem ke grotesce, která na jevišti dobře fungovala. Závěrečný aplaus potvrdil, že pracovat s dětmi má smysl.

Starší děti Studia

Představili se i dřívější členové souboru, takzvaná stará garda. Na svá bedra si vzali úkol představit Šrámkovu poezii. Na úvod celého pásma nám ve velmi kultivovaném projevu sobotecký archivář představil největšího zdejšího literáta a jeho vztah k domovu. Samo představení Šrámkovy poezie však postrádalo invenci. Bývalí členové souboru střídavě recitovali – či spíše četli – své nejoblíbenější básně. Přednes prokládali zpěvem místní hymny *Znám já jeden krásný zámek*. Překvapivá byla především strnulost většiny recitujících. Jediná báseň *Raport* zazněla v suggestivním podání. Bylo znát, že přednášející má s recitováním zkušenosti. Připomněl nám Šrámkovo buřičské období, které se neobjevilo v žádném jiném příspěvku. Na závěr všichni přítomní bývalí členové Studia vytvořili kruh kolem celé zahrady a dva spontánní řečníci připomněli něco ze společné historie. Přes sympatičnost takového výstupu se nabízí otázka, zdali se toto kolektivní vzpomínání skutečně hodí na veřejné představení, kde se vyskytuje i mnoho nezainteresovaných diváků.

 Vojtěch Diatka
redaktor

šatům je nutný frak, a ptá se snoubence, zda pochopil, co všechno má zařadit.

Jediným, ovšem zásadním nedostatkem většiny večera bylo pro mě osobně nakládání s básnickými texty. Zejména zpočátku se zdálo, že představení je více o interpretech než o vlastním interpretovaném díle. Poezii obou manželů vnímám jako cosi jemného, mollového, pomalu plynoucího a rozprostraněného; je tak křehká, že ji možná ani nelze poslouchat a lze ji jen číst. Dokonalý prožitek z básní obou manželů vyžaduje udržet na okraji paměti dojem z předcházejících veršů – jen tak lze v mysli postupně navrstvit celou jejich krajinu i atmosféru. Bratři Škochové však texty zejména v počátečních bigbítových kouscích drobili na jakousi posloupnost hesel a refrénů, Josef Somr pak zcela soustavně dokonce na pouhé útržky a jednotlivá slova („v krvi“; „čekání“; „zpívajíc“; „strmý“; „jsou oči“). Celistvý zážitek poskytoval pouze přednes Hany Kofránkové, která svůj typický styl „kousek-po-kousku-vám-prozradím-velké-tajemství“ zdárně potlačila ve prospěch větší plynulosti.

Čím mohl být celý večer, se ukázalo až v mém závěru. Bratři ubrali na aranžmá a nechali vyniknout textům, takže jsme konečně mohli ocenit nejen perlivý soprán saxofon, ale i překlad Alice Škochové. Josef Somr civilně a působivě přednesl Reynkův dopis o smrti Suzanne a všechny složky pásma se proluly.

Tereza Šmejkalová
redaktorka

 TRIČKA
již brzy v líčku

Poezii sluší pokora

Včerejší večer v reynkovském duchu byl sice v programu rozdělen na výstavu a představení, většina účastníků, protagonistů i motivů se nicméně vyskytovala v obou jeho částech. Pásmo *Zde tvůj život* ostatně vzniklo jako doprovodný program k nedávné velké pražské výstavě, jejíž zlomek můžeme tento týden navštívit na Šolcově statku. Shrnutí životního příběhu manželů Bohuslava a Suzanne Pavlem Chalupou („doma se hovořilo francouzsky, ale moc se nehovořilo“) plnilo na vernisáži funkci reklamy na následující program, konkrétní verše i krajinné motivy v pásmu pak odkazovaly zase zpět na Reynkovy grafiky i životopisné údaje známé posluchačům z vernisáže. Z čistě technického hlediska bylo večerní pásmo odvedeno s naprostou profesionalitou, jak lze také od všech zúčastněných očekávat. Josef Somr recitoval převážně Reynka, Hana Kofránková převážně jeho ženu, slyšeli jsme dopisy, básně klasické i básně v próze. Ondřej a Štěpán Škochové zpívali a hráli na kytaru, dechové a rytmické nástroje, občas sáhli i po méně obvyklých lahůdkách, jako je rainstick. Chvíli to znělo téměř jako pop, chvíli jako Dežo Ursiny, chvíli jako Zátory, chvíli jako Oldřich Janota. Nástroje byly naladěné a i přes jemné hučení klimatizace bylo zpívajícím i recitujícím zpravidla rozumět.

Pokud jde o vlastní skladbu pořadu, střídání recitované a zhudebněné poezie s občasným proložením dopisem bylo rozhodně optimální volbou – u programu tohoto typu ve formátu delším než vernisáž je to nezbytností, jinak hrozí usnutí většiny posluchačů. Výběr a směřování použitých textů však bylo zpočátku poněkud obtížné rozklíčovat – bude to o vývoji vztahu? o drobných krásách a zážitcích každodenního života? o podobnosti či rozdílech ve tvorbě obou básníků? – a přílišná pestrost jednotlivých složek rovněž způsobovala jisté drhnutí na úrovni celkové koncepce. Postupně ovšem části programu začaly konvergovat, posluchači se vyladili na vysílací frekvenci interpretů a oddělené bloky se okolo časové osy skládaly v jediný pomník. Plynutí života a vývoj vztahu zprostředkovaly dopisy Suzanne Renaudové, čtené s mírným odlehčením Hanou Kofránkovou. Poznáváme z nich citlivou i praktickou ženu, která v odpověď na nabídku sňatku analyzuje hodnotu svého kapitálu, později v rámci plánování upozorňuje, že k bílým

(Nepravidelná?) hudební perla na Sobotce

Ač všichni cítíme, že se tento ročník festivalu nese ve znamení změn a inovací, některé programové stálice se nemění a to je jen dobře. Proto se již klasicky první neděle Šrámkovy Sobotky nesla ve znamení návštěvy kostela sv. Máří Magdaleny za účelem vyslechnutí tradičního koncertu duchovní hudby. Minulé ročníky vždy nabízely velice lákavý program, ať už šlo o věhlasný projekt Davida Ebena *Schola Gregoriana Pragensis* či návštěvu trumpetového virtuosa Miroslava Kejmara. Dramaturgie festivalu se rozhodla ze svých vysokých nároků neslevit a letos pozvala světoznámé česko-londýnské flétnové kvarteto i Flautisti, které se specializuje na tzv. historicky poučenou interpretaci, ale o tom až později. Jako předskokan k hlavnímu programu se pak představil dětský pěvecký sbor Slavičci, pod vedením zakladatelky Magdalény Slavičkové. Chladné prostředí sakrální budovy se kolem páté hodiny odpolední příjemně naplnilo a sbor mohl zahájit své vystoupení skladbou Felixe Mendelssohna-Bartholdyho *Laudate pueri dominum*. Více než třicet sboristek Pána chválilo vskutku oddaně, avšak čtyři přítomní chlupci souboru se nebyli schopni proti dívčí přesile prosadit. Pokud zpívali alt, plnili svou roli dobře, avšak pokud šlo o hlasy nižší polohy, nebylo to poznat, resp. slyšet. Přes drobné intonační nejistoty v první skladbě sbor pokračoval v duchovním směru dál a stavěl do kontrastu různé přístupy k zhudebnění liturgických textů, např. oproti *Ave Maria* renesančního Giovanniho Croceho stejnojmennou kompozici soudobého skladatele Arvida Platperse. Sbornistyně měla své dítko (v tomto případě snad dokonce dítek více) pevně v ruce a rytmicky jej vedla bezchybně. Nakolik však strnulé dětské obličejky chápaly, o čem vypovídají latinské texty, které zpívaly, opravdu nevím. Snad proto se mi zdálo, že znatelně ožily, když došlo na umělejší skladbu s názvem *I never touched a rainbow* z pera Rutha Artmana, která se navíc interpretuje nejen vokálně, ale zároveň i znakovou řečí. Když dozněla poslední *Gloria* v hudební režii Jana Nováka, nic již nebránilo tomu, aby před publikum předstoupily interpretky světového formátu, tedy flétnové kvarteto i Flautisti.

i Flautisti

Historicky poučená interpretace je trend, který se ve světě ve velkém rozmáhá již nějakou dobu (připomeňme např. znovuobjevení Monteverdiho oper Jordim Savallem) a i u nás začíná mít díky několika snaživým uskupením své pevné místo (dovolím si vypíchnout např. brněnské hudební lahůdky). Flétnové kvarteto i Flautisti ve složení Danielle Jalowiecka, Kerstin Kubitschek, Jitka Smutná a Ilona Veselovská, které našlo společnou hudební řeč při studiu na Royal College of Music v Londýně, vyznává tento přístup i potřebné nadšení k interpretaci staré hudby; flétnistky hrají skladby na repliky dobových nástrojů, tím se snaží posluchači nabídnout co nejvěrnější hudební zážitek. Ve svých vystoupeních se pak neomezují na „pouhou“ hudebně-řemeslnou práci, ale dávají k dobru i své vědomosti ohledně hudebního kontextu konkrétní skladby či epochy. Kdo před vystoupením nenavštívil jejich web a neviděl, jakému neskutečnému uznání se ve světě díky své práci těší, měl jedinečnou šanci poslechnout si tyto profesionálky právě na nedělním koncertě.

Potom, co dámy rozstavěly své nádherné nástroje (konkrétně šlo i o více než patnáct zobcových fléten různého rozsahu a dobového určení), vysvětlily publiku, že program nebyl nabídnut u vstupu záměrně, jelikož si své vy-

mohly jím čtené verše působit stále stejným dojmem. V závěru pořadu se objevily básně reflektující křehkost života a Reynkův dopis věcně komentující smrt manželky.

Zde tvůj život

Přednes básní a dopisů byl prokládán zhudebněnou poezií obou básníků. Hudba bratří Škochů nepostrádala invenci (během několika básní se vystřídaloby nejmeně sedm hudebních nástrojů) a přinášela svěží vítr do obecné představy o poezii Renaudové i Reynka. Snaha proniknout do nitra básní se v hudebním provedení adekvátně obrážela – například ve zhudebněné básni Suzanne Renaudové *Nitky* posluchač nemohl nezaznamenat tikání hodin odměřujících čas života.

Pořad vznikl původně k úspěšné výstavě děl Bohuslava Reynka, instalované minulý rok v Praze v Domě U Kamenného zvonu. Jeho koncepce byla pestrá a dynamická – přednes poezie a praktické korespondence se střídaly s hudebními vstupy tak, aby divák udržel pozornost, a využíval kromě vizuálních a zvukových podnětů i další smyslové vjemy – když Hana Kofránková předčítala báseň v próze *Káva*, celým sálem zavoněla typická vůně tohoto nápoje z připravené misky kávových zrn, což umocnilo a významně doplnilo celkový dojem z díla. Co bych však pořadu přesto vytkla, je jeho délka – i přes veškerou snahu tvůrců i diváků je těžké po hodině a půl neztrácet pozornost a citlivě vnímat přednášené verše. V průběhu pořadu také bohužel došlo k přerušení kvůli klimatizaci, což poněkud pokazilo jeho poetickou atmosféru.

Přes tato škobrtnutí však soudím, že pořad *Zde tvůj život* znovu ukázal, že poezie Suzanne Renaudové a Bohuslava Reynka – a snad i poezie obecně – má co říct i v současné době a že inovativní úpravu básní lze provést vkusně a s citem jak pro verše samotné, tak i pro moderního recipienta.

řádanost: proudy myšlenek pana Chalupy byly občas přerývané jako dech na oněch zamlžených oknech, rozvětvené jako pichlavé stromy z Reynkových grafik, meandrovité jako petrkovský potok. O drobnou kulturní vložku se postarala Hana Kofránková s ukázkou dopisu z literárního pásma, které výstavu doprovází.

Šolcův statek může být vděčný, že během festivalu hostí tak velkou osobnost, která sem navíc perfektně zapadá. K dokreslení petrkovské atmosféry chybějí snad jen kočky, slepice a ovce.

Eva Ullrichová
redaktorka

V básních tvůj život

Na úvod musím přiznat, že jsem před zhlédnutím hudebně-literárního pořadu *Zde tvůj život: Básně a dopisy Bohuslava Reynka a Suzanne Renaud* pocítovala obavy, ačkoli jsem byla zároveň zvědavá na nové pojetí básni svérázného solitéra, jehož dílo pro mě – troufám si tvrdit – není právě terra incognita. Podaří se recitátorům Haně Kofránkové (přednášející dopisy a básně S. Renaudové) a Josefu Somrovi (v roli B. Reynka) a hudebníkům Ondřeji a Štěpánu Škochovi vystihnout atmosféru poezie i praktického života prezentovaného v korespondenci dvou umělců?

Pozoruhodný vztah básníka Bohuslava Reynka a jeho noblesní francouzské manželky Suzanne Renaudové, žijících nejprve střídavě v Grenoblu a v Petrkově a posléze definitivně zakotvivších v rodinném stavení petrkovském, ilustrovala vybraná korespondence, a to zejména listy Suzanne snoubenci a posléze manželovi. V prvních přednesených dopisech pozorujeme vývoj vztahu dvou umělců od vřelého přátelství k lásce, kterou však posléze zkalilo zklamání z úskalí života a nepřekonatelný rozdíl v prostředí, v němž byl každý z nich zvyklý žít. Počáteční korespondence však byla upřímná a dychtivá a nepostrádala ani určitý, někdy snad i nezáměrný humor, který v podání Hany Kofránkové dobře vynikl – zejména praktické informace ohledně financí a byrokracie předcházející jejich sňatku silně působily svým jemným vtípem.

Předčítané dopisy z jara vztahu Renaudové a Reynka kontrastovaly s podzimní tematikou přednášených či zhudebněných básní (*Podzimní motýli, Zář, Domov*). Josef Somr pojal přednes podle mého názoru poněkud mechanicky – proti procítěnosti recitace Hany Kofránkové

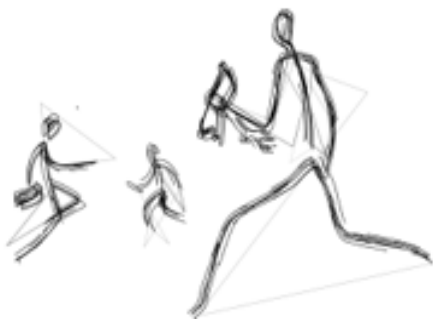
stoupení uvedou samy. Flétnám by se v tomto textu určitě slušelo nabídnout více prostoru, avšak nejsem v žádném případě organolog a především dobové nástroje jsou kapitola sama o sobě. Klasické rozdělení hlasů na soprán, alt, tenor a bas však pochopitelně platí (byť se jedná o dnešní terminologii – renesance těchto pojmů neužívala), a tak mohla Ilona Veselovská na nejhloběji znějící flétnu zahájit první blok skladeb, který byl od renesančního španělského komponisty a teoretika Diega Ortize. Nejhlubší hlas setrval na prodlevě a ostatní členky souboru se postupně se svými party přidávaly, přičemž dlouhý držený tón efektně posloužil jako náhrada intonačního doladění, které tím pádem nebylo potřeba. Španělský přístup k harmonickým kadencím je dosti specifický a známý (minimálně co se týče pocitového hlediska), a proto snad každý mohl uvolněně vnímat veselou a hravou harmonii, nad kterou zářila sopránová melodie v podání Jitky Smutné. Další na řadě byla tvorba anglických skladatelů Williama Byrda a Johna Warda. Zde se konečně mohla projevit nádherná síla polyfonického projevu, na které se toto uskupení specializuje. Hlasy se navzájem proplétaly, křížily, téma díky imitaci přecházelo z jednoho nástroje do druhého, melodie si žila svým vlastním, nezávislým životem, avšak každý hlas přece jen nakonec pomohl vytvořit komplexní celek, když spojil síly s ostatními. Při závěrečné kadenci si hlasy společně dovolily dokonce sevřít libozvučné terciové, popř. sextové intervaly, pro které je anglická renesanční hudba tak známá a odlišná od zbytku evropské produkce. Ne nadarmo tuto anglickou specialitu nazývali představitelé frankovlámské školy „Ostrovni svěžestí“. Intonační a rytmická stránka tělesa byla naprosto dokonalá a bez chyby. Nebylo nejmenší pochyby o stoprocentní sehranosti jednotlivých členek, ostatně výsledný zvuk hovořil za vše. O bezchybný průběh hry se starala především neoficiální vedoucí kvartetu Danielle Jalowiecka, popř. pak Jitka Smutná jakožto představitelka nejvyššího hlasu.

Přes rondo a gigue, tedy části taneční suity z dílny nepříliš známého Jacquese Hottetera, se pomalu, ale jistě začalo lámat polyfonní myšlení a mohl nastoupit styl nový: styl pevné harmonie a všudypřítomného generálbasu, tedy styl barokní. V suitě H. F. Bibera, kterou napsal pro smyčcové kvarteto (přítomné dámy vysvětlily, že se jedná o jejich vlastní aranž), již pevně dominuje nejvyšší hlas, zatímco zbytek

sazby mu poskytuje dostatečný prostor zářit. Posledním bodem programu pak byla skladba z dílny barokního velikána Antonia Vivaldiho, a sice jeho *Concerto in C, RV443*, tedy koncert pro flétnu a orchestr, samozřejmě opět v aranži pro čtyři flétny. Zde se sólisticky projevila především Danielle Jalowiecka. Aby dostaly dalšímu hudebnímu trendu z posledních let, ukázaly i Flautisti, že se projevují na obou pólech hudebního spektra a kromě historicky poučené interpretace spočívá jejich zaměření i na poli hudby soudobé (jak se ostatně můžete dočíst na jejich webu); přídatek ve formě skladby *Pari Intervallo* byl od známého estonského inovátora hudebního myšlení Arvo Pärta.

Nechci se nikomu vtírat do přízně, ale opravdu nemohu perfektní hře ani perfektnímu přístupu kvarteta k vystoupení nic vytknout. Což se ovšem bohužel nedá říci o spoustě návštěvníků koncertu, případně pak způsobu (či spíše nezpůsobu), jakým byly přítomné dámy za své snažení odměněny. Jelikož nechci nikomu kazit vzpomínky na skvělý hudební zážitek, rozhodl jsem svou polemiku uveřejnit v samostatném článku v tomto čísle.

 Tomáš Tkáč
redaktor

Přijďte se zchladit!

Máloco tak ostře kontrastuje s horkým sobotickým víkendem – a máloco tak perfektně ladí s prostředím a atmosférou Šolcova statku. Řeč je o výstavě grafik Bohuslava Reynka, zahájené včera po osmé v Galerii Karla Samšiňáka.

Nadaného rodáka z Petrkova, slavného básníka a výtvarníka, zamyšleného samotáře a mystika není zřejmě třeba příliš představovat. A teď se konečně dostal i do Sobotky!

Výběr grafik i textů prezentovaných na Šolcově statku je ozvěnou loňské retrospektivy Reynkova díla v pražském Domě U Kamenného

zvonu. Zvoleny byly cykly *Pastorále*, *Job* a *Snůh*. Jedná se výhradně o suché jehly, a to černobílé – kromě jediné kolorované grafiky s jemnými nádechy umbrý. Výsledný celek je kompaktní a dle mého názoru také návštěvnický atraktivní. Půvabné vesnické scenerie se střídají s figurálními motivy i s mystickými prvky. Jak už bylo řečeno, Reynek nepotřebuje k vyjadřování barvy – ukazuje scény potmělé, nebo naopak světlé a lehounké, často jakoby zastřené – odrazy na zadýchaném okně světnice v zimě, záblesky, sny. Proti venkovnímu dusnu zasněžený dvorek, proti zástupům barevně oděných návštěvníků malá tmavě šedá silueta dole v rohu. Sama.

Grafiky jsou drobné („Ježíš, to je takový malinký!“ jak podotkl jeden návštěvník), to ale právě podtrhuje jejich křehkost. Očekávejte nadýchaná ovčí rouna, jemné šrafury, pokroucené větvičky, nepokoj a víření, ale také pevné, téměř dekorativní oblouky. V grafikách z cyklu *Job* se navíc objevují symboly, které jen čekají, až je přijdete interpretovat. Vše je zasazeno na rodný statek. Job ve světnici v Petrkově ve světnici v Šolcově statku. A jak mu to tam sluší!

Pavel Chalupa a Hana Kofránková

Výstavu před zaplněným dvorem Šolcova statku uvedl Pavel Chalupa z Vysokého Mýta, osoba nejpopovolanější – autor monografie k úspěšné pražské výstavě. Pan Chalupa se snažil návštěvníkům objasnit zejména dobový kontext jednotlivých cyklů. Nastínil také svou představu umělcovy životní filosofie jako jakéhosi přírodního, „autentického“ křesťanství. Na rozdíl od první včerejší výstavy nečetl host šroubovaně průvodní text z papíru, ale mluvil spatra, což myslím publikum zaujalo mnohem více. Spontánnost projevu s sebou ale nesla jistou neuspo-